

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség: !

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A mi tengeri háborúnk.

Nekünk is megvan a mi saját magunk tengeri háborúja. Akárcsak Japán és Oroszország között. A magyar köz jog vizein összetűzött az alkotmányosság és az alkotmányellenesség flottája. A nyílt csata már régen folyik és már régen csak arról van szó, hogy megtartsuk-e továbbra is a háboruszkodás nemzetközi szabályait, vagy pedig nem törődve azzal, a legerősebb ágyúval belecsapunk az ellenség utolsó mentvárába, az utolsó obstrukciós hadihajóba, amely bár teljesen leszerelve vesztegel ott a tenger vizén, de mégis egy bombát rejteget, amelylyel még mindig felforgatni véli az alkotmányosság egész hajóhadát.

A csata immár lefolyt és a csatározó felek egyelőre fegyverszünetet kötöttek addig, amíg módjukban állott gyönyörködni a bécsi delegácziós ülések kivilágításos ünnepélyességeiben. Megállapodtak hallgatólágg abban, hogy bevárják, mit mond majd a közös külügyminiszter. Mert most annak a kér-

dése a lényeges, hogy ki mit mond, nem pedig az, hogy ki mit tesz, ki mit ad.

A leszerelt obstrukció már eddig is tönkresilányított hadi flottájának utolsó propellerje nagy élénkséggel czirkál tehát a politikai tengeren. Benne ülnek a hadviselő felek, a még le nem szereltek. A vezér Ugron Gábor ott ül a propeller kormányánál és olyan fontoskodó képet vág, mintha kisdud hajójának feneké legalább is dinamittal lenne tele. Pedig ördög és pokol. Dehogy van benne dinamit, mert csak zab van benne, — zab a lovasított tengerészek lovai számára. Ott ülnek körülötte a hajó matrózai, akik unalmukban politikai tornagyakorlatokat tartanak a szerény propeller kifeszített kötelén, amelyek egyébiránt csak ruhaszáritó kötelekül szolgálnak. Ott van a kajüt belsejében a többi tagja a hajóvállalkozásnak, akik most erősen vitakoznak a felett, hogy ők tulajdonképen hogyan fogják folytatni a további alkotmányos csatát. Örzik erősen az utolsó bombát, amelyikkel még mindig rá-

tudnak ijeszteni az alkotmányosság óriási és nagyhatalmu flottájára. Ebben a bombában benne van a házszabályok melinitje, amelytől föl kell röpülni a levegőbe a hadihajók egész sorának.

A bécsi látványosságnak is immár vége szakad. Következik tehát az utolsó elhatározás. A csata folytatása, vagy pedig a teljes leszerelés.

Mindenki tisztában van vele, hogy a propeller népsége leszerelni nem fog. Még akkor sem, ha tudja, hogy milliókra menő kárt okoz azzal a vesztegzárral, amelyben az alkotmányosság hajóit lekötve tartja.

A megkezdett játékot le kell játszania a kisdud csoportnak. Ugy kívánja a közvélemény, úgy kívánja a világtörténelem, amely jogot formál nemcsak az alkotás, de a rombolás embereinek a nevéhez is.

Föl leszen jegyezve az országok történetének lapjain, hogy mig Oroszország és Japán között heves tengeri csata folyt, — addig a magyar politika tengerén is hadakozának az alkotmányosság flottája és a féktelenség rob-

Ki boldogabb?

Apró, szöke gyermek
Futkos szobámon át,
Vidáman becézi
Kis fa-paripáját.
Gondtalan boldogság
Rí le az arczáról,
Felül, majd meg leszáll
Fahátu lováról.

Játék-óstorával
Egyet suhint rajta,
Mégfogja sörényét
S végig simogatja.
A kinek az Isten
Nem is adott gondot,
Mégis irigy szemmel
Nézné e játékot.

Nekem is ezalatt
Csendes magányomba
Elmerül a lelkem
Gyermekes álomba.
Nem vagyok szomorú,
De a gyermek vigabb,
Mégis gondolkodom,
Melyikünk boldogabb?

Nézem a gyermeket.
Milyen vigan játszik,
De a boldogsága
Csak tűnőnek látszik.
Óvé a gyermekkor
Tündéri világa
És az ártatlanság
Liliom-virága.

Enyém a szivednek
Minden dobbanása,
Enyém a szerelmed
Minden lángolása.
Nincsen kételkedésem:
Bár a gyermek vigabb,
Én vagyok kettőnk közt
Mégis a boldogabb!

Acs Jenő ar.

Elszáradt virágok.

(Egy agglégény emlékeiből.)

A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája.

Irta: Leander.

... Igazán érzem már, mennyire elröp-
pen fölöttem az idő. Sokszor szeretném meg-
állításra bírni, de egy szánó mosolyt vet te-

hetetlenségemre s gyors szárnyain tova illan.
A zaj és zibongás mind halkabb lesz körül-
öttem, barátaim serege pedig mind ritkább;
hajam kezd őszbe vegyülni, arczomról lehul-
lanak a rózsák s a viruló életkedv helyett a
kesernyész életuntság szórja tele ránczokkal.

A szívem tája felé pedig mind egyre hi-
degebb lesz s terjed a jégmező. Mint egy
ködös januári reggel, mikor a nap sugara
alig-alig tud áttörni a nagy szürkéségen, oly
kietlen már az én lelkivilágom.

Terveim, reményeim egyenkint haloványod-
nak el s úgy állok itt e világban, mint egy
reves fa a pusztá közepén, melyről rég el
költöztek az éneklő madarak s minden nap
egy-egy sárgult levél hull a földre.

Kezdetben a hiányt ki venné észre?!
Szívünk csak akkor szorul el, ha az első
őszi napsugár hervadt lombokat aranyoz meg
bucsusugaraival. Hervadt lombokat, a mi ko-
rán hervadt ifjuságunkat.

Örökké szánom, hogy életem, ifju, verőfé-
nyes és boldog napjaiban oly telhetetlen és
önző voltam. Mindennap fenékgig ürítettem az
élvezetek poharát s senkivel meg nem akar-
tam osztani szívemet és boldogságomat. Ha
akkor, mikor még üde voltam s tudtam sze-

bantó hajója. Fel lesz jegyezve, hogy a gyengébb mennyire tudott ártalmára lenni az erősebbnek és hogy az erősebb milyen bámulatos birkatürellemmel tudta túrni a kisebbik féktelenkedéseit!

Színházépítési tervek.

Dr. Demidor Imre, a színügyi bizottság tagja a következő memorandumot terjesztette a városi tanács elé a színházépítés ügyében:

A szabadkai színház kérdése csak egy teljesen új, modern színház építése által oldható meg véglegesen. Addig is azonban, míg ezt elérhetnők — tekintettel arra, hogy a színház irányában fenálló művészi és kulturális érdekek életműködésének meg nem akasztható; és ezen életműködésnek kielégítése körül teljesítendő kötelességeink semmi szín és ürügy alatt el nem odázhatók: — mulhatlanul szükségesnek tartjuk a mostani színházépület karba helyezését és ezzel kapcsolatban egyszersmind a nézőtérnek részszerű átalakítását, mert a mostani állapotában céljának többé meg nem felel.

Ne hogy azonban javaslatunkat bárki is félremagyarázhassa, már most határozottan kijelentjük, hogy a régi színház épület szükségyszerű kijavítása mellett az átalakítással nem akarjuk sem elodázni, annál kevésbé fölöslegessé tenni az új színház építését; sőt inkább a természetes fejlődés útját követve, átmenetet akarunk létesíteni, a kis városi szintársulattól az elsőrendű művészi erőkhöz; a hiányos eszközökkel nevelt vidéki közönségtől — a teljesen kiforrt műízléshez és kritikához; az ötven esztendő kisvárosi szintől — a fényes kulturpalotához. Ezen javaslatunk erőssége tisztán a tapasztalatra és arra a meggyőződésre van építve, hogy valamint a színházi előadások sikere az előadók és a nagy közönség közös és benső együtt hatásából áll elő, melyben egyforma része és érdeme van mind a kettőnek; — akként egy város színészetének helyes irányu fejlődése e két tényezőnek céltudatos és fokozatos együtt növekedése alapján érhető el. Más szóval, nem sokat érünk vele — mint a

példa mutatja, — ha a kormány, vagy városunkban egy néhány lelkesült korifeus ügyszeretete egyszerre szép új színházzal ajándékoz meg bennünket, ha ebben az új palotában is a látványosság és Frizzó átváltozó művész mutatóványai lesznek a saison főekességei. Szerintünk az új színházat a jó előadások és a nagy közönség kell, hogy megteremtsék, még pedig saját képükre és hasonlatosságukra, olyanra, a milyenre nekik szükségük van és nem amelyet egy indifferens műépítész teremtő szeszélye alkothat.

A míg városunkban új színház épülhet, addig is szükségünk van egy tágasabb nézőtérre; sőt annál inkább, mert ez a fejlődési fokozat karaktere lesz, az építendő új színház tervének korrekciója; ebből ítélhetjük meg gyakorlatilag, hogy milyen berendezés felel meg a mi művészi és kulturális törekvésünk céljának — a jövőben. Kell új színház; de addig is élnünk és haladnunk kell. — Egy percnyi megállás, már elmaradást jelent és az okos elhatározás a munkás eredményekre épít, nem a felhevült képzeletre. Melyik művelt lelkű ember nem rajong egy szép, új színházért; de melyik lelkiismeretes színházbarát képes megmondani ma — előtanulmányok nélkül — hogy milyen legyen az a mi új színházunk és nézőtérünk, melyik fog megfelelni a fejlődésünknek a jövőben.

Nézzük csak közelebbről a kérdést. Ki merné állítani, hogy látta már a mi újabb nagy közönségünket együtt egy jó előadásban; hiszen el sem fér fele sem; már délelőtt 11 órakor minden hely elfogyott azon az egy napon, a páros bérlet hétköznapján pedig nem jöhet ismét össze. Vagy ki élvezte végig a mi előkelő, jóhírű páholybérlojnk gyönyörködését egy-egy jó francia vigjátékban, mikor erre rendszerint előadóink sincsenek. A klasszikusok pedig egész tiltott gyümölcs részünkre. El lehet mondani, hogy ezek miatt az előkelő közönség egy jó része nem is jár színházba, mert kissé követelőbb levén, nem akar bosszankodni az előforduló kisszerűségeken, mert az előadható szindarabok nem felelnek meg az izlésnek; míg

az ujabban megnövekedett közép osztály részére pedig nincsen alkalmas olcsó helyünk, hogy gyakrabban eljárhasson. Hát a mi a legjellemzőbb tünet, kérdezzük meg csak magunktól: Hány színészt neveltünk fel 49 év alatt? Hiszen egy-két év után alig várjuk, hogy ujat kapjunk. De ha nevelődnek is, is, elviszi tőlünk a 15 nagyobb vidéki színház. Hát a kritika, hogy fejlődött visszafelé: „ki a legszebb, legsikkesebb színész stb. szavazzunk.” Mintha csak fontra akarná tenni az árut, vagy czollstokkal lemérni. A régi jó tulajdonságokban erős visszafejlődés; az újabb áramlatban pedig czélszerűtlen kapkodás mutatkozik. Pedig ezek a tényezők együtt alkotják tulajdonképen a színház fogalmát; minden egyéb, még az épület is csak keretül szolgál; csak külsőség, de nem maga a lélek.

Minket, mint színügyi bizottságot épen ez a lélek érdekel elsősorban; azért ismételtlen hangsúlyozzuk, hogy egy új színház építése — eltekintve az anyagiaktól — évek munkájába kerül és ez alatt az idő alatt nem lehet vesztegetni.

Egy új, tágas, modern színház építésének terve mellett, a réginek kijavítását és egyszersmind részszerű átalakítását a következő technikai és egyéb gyakorlati okokkal támogatjuk:

Tény, hogy a mi öreg színházunk épülete nemcsak tűzveszélyes, hanem életveszélyes is. Tetőzete és menyezetgerendái korhadtak; a színház a nézőtértől nincs tűzfalal elválasztva; tűzmentő függöny fel sem tehető, mert nincs alapfalazat hozzá és karzat kijárónk nem szolgál közvetlen az utcára. Ezekben a hiányokon sürgősen segíteni a legsúlyosabb felelősséggel járó kötelessége a városnak. De mindezek felül, a mit első sorban kellene emlitenünk, a nézőtér célszerűtlen beosztása a helykihasználás tekintetében a 800 korona bevétel képességet sem üti meg, melynek $\frac{1}{3}$ -dal számított valóságos bevétele csak egy meglehetősen szervezett középszerű szintársulat eltartására sem elegendő; pedig mi valójában az ország harmadik városa volnánk; sőt igények tekintetében nem is túrjuk a klasszifikációt. Azért ha már

retni, betartottam volna egy gyöngéd női szívvel szemben azt az ezeryi szerelmi vallomást, mely ott ült ajkamon s oly könnyelműen omlott le róla, most nem volnék magányosan s a meleg kandalló mellett nem érezném az elhagyatottság s az unalom fagyasztó hidegét.

Akkor érzem néha mégis magamat boldognak, ha visszanezhetek a multba. Ifjúságom ragyogó napjaitól fogva elkísért egész idáig egy naiv, de gyöngéd szokás: különös előszeretetem a virágok iránt. Azt a virágot, amit vagy magam, vagy női kezek tűztek keblemre, soha el nem dobtam. Legénylakásom legszebb és legértékesebb tárgya: egy bronzból készült Diana-szobor, a vad istennő gyönyörű alakja. Sokszor mintha megelevenedett volna; a napnak, Apollónak ragyogó nővére, a testvéri csillagzat vörös fényében, a tűzsugarak hatása alatt átszellemül s az élet színe ragyog egész lényén. Arcza elveszti márvány-haloványságát, a vér kereng ereiben, keble pihegni látszik s egész alakja, mint lehellet, mozdul, jár, reszket.

Ennek a lábai elé tett kicsi selyem párnán hervadnak el az én virágaim. Lassan-lassan

vesztik el szép színüket s elszáll belőlük az illat, mint a haldokló ajkairól az élet.

Itt szoktam én elábrándozni, a nymphák királynéja s elhervadt virágaim társaságában.

Mikor a szememet lehunyom, izgalmas tündéri kép tárul elém. Mintha újra ébrednének a virágok s eleven szirmaik kelyhéből mosolygó női fejcskék bujnának ki; azután ott lengnek körülöttem, oly könnyen s oly édesen, hintve felém rózsás ajkaik forró csókját. Sorra megismerem őket; az egyiknek arany haja volt, a másiké fekete, mint az éj, a harmadiknak tüzes, csillogó szeme. Hányszor sugtam a fülökbe: Szeretlek. S azok a szerelem lázától áthevülve, reszketve a nagy izgalomtól, borítottak el csókjaikkal.

... Ezt az elszáradt rózsát Amália adta. Aminő szép volt valamikor ez a nyíló virág, oly szép volt a leány is. A farsang utolsó báljai zajlottak le. A csillárok fénye alatt hullámozó tömegben többször sodorta felém a véletlen magas, karcsu alakját. Szemeink találkoztak s én hosszan néztem azokba a mély, sötét szemekbe. Valami ígézet vett rajtam erőt, mikor a közelében voltam.

Olyat éreztem, aminőt még eddig soha. E

pillanatban egész őszinteséggel vallottam be magam előtt, hogy e nőt szeretem. A többivel játszottam, de evvel a magasztos szépséggel szemben nem tudnék könnyelmű lenni.

Az utolsó farsangi multság alkalmával, egy kedves szelid keringő után, amint karjaimon vezettem, megpillantottam a szíve fölött ezt a rózsát.

„Amália, kérem adja nekem ezt a virágot.”

Rám nézett, arcát előntötte a pir, a keze reszketett az enyémben. A rózsára tette a kezét, mintha le akarná tépni a szíveről. De nem tette, hanem mintha akarna még valamit tudni, kérdőleg tekintett rám.

„Igen, igen Amália, végtelen boldoggá tette, ha nekem adná ezt a virágot, hogy ami az ön szíve fölött virult, hadd hozzon nekem is boldogságot. Mert én önt oly nagyon, oly igazán szeretem. Ha nekem adja rózsáját, óh, akkor tudom, hogy az ön szíve előtt nem vagyok többé idegen.”

Lassan megfordult. Odavezetett, ahol az ő jó édes anyja, egy ezüsthaju öreges matróna ült.

„Anyám, Gábor elkérte tőlem e rózsát, én

beállott a végszükség, hogy a régi épületet mulhatlanul ki kell javítanunk és pedig aránylag tetemes költséggel; egyúttal alakítsuk is át a nézőteret a subventió terhére, miáltal a színészet ügyét a legalkalmasabb módon elősegítjük és maga az átalakítás a városnak tulajdonképen egy fillérjébe sem fog kerülni.

Az elmúlt évek alatt a nézőtér befogadó képességének emelésére nézve többféle terv merült fel. Mi ezúttal idecsatolva bemutatunk egy vázlatot, mely szerint aránylag csekély 20.000 korona költséggel — az által, hogy a zenekar a színpad alá kerül; tovább 3—3, összesen 6 új proscenium páholyt, I-ső II-od emeleti erkélyt és karzati számozott ülőhelyeket csinálunk; végre az alsó és középső páholyok rendes árát 10 koronára emeljük, viszont a karzati jegyek árát 40 fillérre leszállítjuk — a befogadó képesség 1200 koronára emelkedik és ez a subventió terhére befektetendő összeg egyetlen egy év alatt megtérül a színészetnek a bevétel többletben; mert a régi, ugy aránylik az újhoz, mint egy a kettőhöz, ha a kétféle befogadóképesség $\frac{1}{3}$ -dának alapul vétele mellett a 120 korona napi költséget 180 előadásban mind a két összegből levonjuk: $1200/3 \times 180 = (120 \times 180) = 2.780/3 \times 180 = (120 \times 180)$; vagyis épen kétszer annyi tiszta jövedelmet hoz. Ha tehát ez időszerint a előadó személyzet részére egy saisonban körülbelől 25,000 korona jutott; az átalakítás folytán 50,000-re van kilátásunk, ami az előadásoknak már jórésztben művészi színvonalát jelenti és épen ez okból igazoltnak kell tekinteni a páholyok rendes árának emelését, mely I. rendű színháznál 10 koronán alul el nem képzelhető; és ha más körülmény nem, ez egymagában degradálná. A művészi hatás tekintetében sem közönyös dolog ha 200-al több érdeklődő lélek tevékenykedik. De kulturális céljaink tekintetében is óriási eszközhöz jutunk az által, ha sok olesó (1 koronás, 60 fill., 40 fill. kivétel nélkül ülő) kényelmes helyet kaphat a nagyközönségnek épen az a része, melylyel szemben kötelességünk nemcsak általában társadalmi jellegű de azon felül nemzeti irányu is. Vasárnap d. u. 20 fillért egy hazafias szindarabot jó előadásban elég

odaadom neki, mert én is szeretem őt, mint ahogy ő engem."

Avval a rózsát odatűzte a keblemre.

Boldog voltam, a legszebb leány szívét nyertem s hódítottam meg. A büszke önértet dagasztotta keblemet; azt véltem, hogy ha egy női szívet meghódítok, ebben áll a legnagyobb dicsőség. Zsibbasztó kéj futott rajtam keresztül, mikor arra gondoltam, hogy a legközelebb csókjaimmal árasztom el azt a hamvas arcot s magamnak is bő részem lesz bennök. Idáig terjedt az én számításom s vágyam. A jövőre nem gondoltam, mint az a szép leány. Az ő szíve, ahogy megtalálta ideálját, akit szeretni tud, rögtön egész tervet készített a jövőre, melyet a reménység mesés színeivel festett ki.

Ő már oda képzelte magát oldalam mellé, mint boldog és hűséges feleség, aki odaadással oszt meg az urával minden bajt és bánatot, hacsak viszont szerettedik.

Oh, én könnyelmű! A szerelem mámorában nem vettem rajta észre ezt a gondolatot s ezt a nagy epedő várakozást. Az én teoriám a szerelemről nagyon együgyű és kicsinyes volt: Viseljük a rózsás lánczokat addig, míg azok frissek és illatosak; mihelyt

kényelmes ülő helyről élvezhet a legeseke-lyebb jövedelmű egyén is. Egy-egy ilyen honpolgárnak érdeklődését felkelte nem utolsó feladat, kivált ha még hozzá — idegen ajku is.

Ekként a nézőtér gazdaságos kihasználása első lépés ahhoz, hogy Szabadka színháza az I. rangú színházak sorába emelkedjék.

Ezt a tényt nyomon fogja követni a színészet állandosítása egy pár hónapos palicsi saisonnal, melyhez a kormány bőkezősége folytán évi 3—4 ezer korona subventióra van kilátásunk. Ez az összeg egy palicsi aréna építési költségét néhány év alatt fedezi és teljesen ingyen jutunk egy új kulturális intézményhez, mely városunk fejlődését az óhajtott irányban elősegíteni alkalmasnak mutatkozik. Azután önként következik, hogy állandó összeköttetésbe léphetünk az operaház igazgatóságával — operai előadások rendszeresítése céljából: — egyszóval a természetes fejlődés hatalmas perspectivája nyílik meg előttünk, hogy az építendő új, diszes palotában csakhamar egy saját erején fejlődött valódi magyar színművészet fog állandóan otthont találni.

Ezek után tisztelettel kérjük a tekintetes városi Tanácsot:

Méltóztassék határozatilag kimondani, hogy egy teljesen új, modern színház építését szükségesnek tartja és erre nézve akár maga, akár egy kiküldendő állandó színházépítő bizottság által az előintézkedéseket u. m. telek választás, színi alap megjelölés, finanszírozás, a színház külső díszje, belső berendezése és minden irányu érdekének megvalósítására haladéktalanul megteszi.

Addig is azonban a régi színház épületnek karba helyezését: a tető, a menyezet kijavítását; továbbá a tűzfal és mentő tüggöny, végre egy Kossuth-utczai lejáró építését, az e célra alkalmas alap megjelölésével — elrendeli; egyúttal a nézőtérnek általunk ajánlott részszerű átalakítását a 8000 korona évi színházi subventio terhére, ebből 10 éven keresztül, évenként levonandó 2000 korona résztörlesztéssel, összesen 20000 korona erejéig kieszközli; és mindezeket még ez év

elhervadnak a virágok, szálljunk új fakadó bimbóra élvezni az első szerelem megindító bensőségét és érintetlen varázsát.

Az pedig várt és várt; mikor rám vetette mélységes nagy szeméit, ebben annyi kérelem volt s annyi vágy; nem tudtam megérteni. Ő pedig sokkal büszkébb volt, mintsem ő kérje meg a kezemet. Szenvedett némán, nyugodt fönséggel, egy női szív megindító martyriumával.

Végre úgy tett, mint Dostojevskij tönkrement uriaszonya, aki hektikus lázban ott tánczolt az utcza kövezetén; dalolt, tépte magáról a ruhát, azután kaczagott és meghalt. Ő is a végső kétségbeesés ijesztő kacajával fel nem ismert nagy szerelmének kinjában gyötrelmes fájó mosolylyal dobta oda magát az első kérőnek, egy szürke kereskedőnek karjai közé. Szerencsétlenné tette magát, az urát, s a lelkiismeret furdalásaival engemet.

Szegény száradt rózsá, ha könnyeim vissza tudnák adni régi üdeségedet!

Szegény Amália! Ha bánatos szívem mélyéből kelt nagy szerelmem vissza tudná adni boldogságodat . . .

folyamán akként fogantatosítja, hogy a renovált színház legkésőbbben 1904. évi október hó 1 én rendeltetésének átadható legyen.

Hetii dal.

Hát hiába fűródik itt

Az Artézi kútja,

Annál jobban sikerült itt

Az erénynek útja,

És a frivol Aranyhidat

Másodszor nem adták,

Hát biz akik nem láthatták

Nagyon sajnálhatják,

Mert finomabb disznóságot

Nem mindennap látni,

Ilyesmiért érdemes már

Drága páholyt váltani.

S épen mostan került szöbű

Hogy új színház épül

Hát persze hogy ilyesmitől

Minden város szépiül.

Rég tervezik, utóvégre

A harmadik város,

Nem elég, hogy csupa homok,

Hozzá végig sáros,

Kell már valamit csinálni,

Kell egy kis kultúra,

Nem ülhetünk mindig arra

Az elfáradt lúra.

Az se elég, hogy különben

László kapitányunk

Elfogja a sikkasztókat

Éppen itt minálunk,

Hogy épp ide jönnek hozzánk

Vendégszerepelni,

Itt akarják a nyugalmat

Jól megérdemelni, —

Mintha nálunk nem is lenne

Elég baj anélkül.

Idejönnek megpihenni

Büszkeségül, ékül;

Pedig hát a Bogdányiné

Urhölgy ő nagysága

Eleggé elfoglalt bennünk

Itten az ujságba,

S azonkívül Japán maga

Ad nekünk sok gondot,

Mivelhogy még Koreáról

Eddig le nem mondott.

Lessük a telegrammokat,

Hogy a muszkát ütik,

Hogy a medve hátán már a

Kozákokat sütik,

Ugy kell neki, mért segített

Egykor az osztráknak,

Hogy bennünket lenyügözött

Most ő bele vágnak, —

Fejébe száll most a bomba,

A japán jól dobja,

Repül a sok ágyúgolyó,

Handzsár meg a kopja,

S bög a medve, nincsen kedve

Vad haragos fajta,

Bundáshátán sok már a por

Majd elverik rajta!

*Mi pedig itt kényelmesen
Olvassuk a kábellet,
Obrstruálunk, sehse láttunk
Ily bolondos Bábelt.
Itt is, ott is bolond világ
Máskor is így vala, —
Sohase jöhet zavarba,
A krónikás dala,
Mert a dalhoz bolond dolog
A legjobbik téma, —
Olyan bolond, hogy megszólal
Az is aki néma!*

☆

H I R E K.

— **Helyettesítés.** Latinovits Pál főispán a dr. Buday Pálnak zentai járási főszolgabíróvá történt helyettesítése következtében ideiglenesen megüresedett árvaszéki elnöki állásra dr. Gergurov Márk vármegyei aljegyzőt, az akként ideiglenesen megüresedett vármegyei aljegyzői állásra pedig Scherer Rezső tb. aljegyző közigazgatási gyakornokot helyettesítette.

— **Az ujonczozás és a tanács.** A városi tanács ma kiküldötte Lyubibratich Kelemen tanácsnokot, hogy a jövő szombaton Zomborban a megyei ujonczállítás beosztását tanulmányozza, hogy nálunk is aszerint legyen megállapítható az ex-lex állapot következtében elmaradt ujonczozás programját.

— **A dalárda estéiye.** Hétfőn tartja meg helybeli dalárdánk a szokásos farsangi mulatságát, amely az idén változatos műsora folytán nagy sikert ígér. A dalárda összes tagjai már régebben készülnek erre az estélyre, amely mindenestre kedélyes hangulatban fog lefolyni. A szindarab, amelyet ez alkalomra betanultak, zseniális ötletű móka, amely elejétől végig mulattatni fog, mert bizarrnál bizarrabb dolgokkal van tele. Azonkívül külön előadások, monológok és tréfás melodramák is lesznek. Az elmaradhatatlan prológot, amelyet ez alkalomra Dr. Csillag Károly irt, Szabados Ilonka kisasszony fogja előadni. A többi szereplők egyelőre még névtelenek óhajtanak maradni.

— **A fegyelmiiek.** Azt, hogy a „Bácskai Hírlap“ „A fegyelmiiek“ című cikkében sürgeti a nyilvánosság előtt Mamuzsits Lázár fegyelmi ügyét, azt jól teszi, mert magunk is azon a nézeten vagyunk, hogy az odíozus ügy már véglegzessék. Egyet ebben a cikkben észrevételezni, egyet pedig visszautasítanunk kell. Észrevételünk az, hogy amint a cikkíró maga is tudja, az ügy elég terjedelmes és elég komplikált ahhoz, hogy kivételes terjedelménél fogva kivételesen soká húzódik a véglegzése. Ennek az ügy minő- és mennyisége az oka. Amit visszautasítanunk kell, az a pártoskodás színezete, amit a cikkező az általa ugynevezett „új pártra“ rákenni akar és aminek súlyát abban látja, mintha a párt híresztelné azt, hogy Mamuzsits Lázár hátráltatja a fegyelmiije befejezését. Ezt senki se mondta, se nem állította, tehát megczáfolni se kell senkinek. Senkinek semmiféle ilyen ügyhalasztási érdeke nincs, hanem egy évtizedekre szóló ügymenet vizsgálatával egybekötött eljárás rövidebb és gyorsabb alig lehet. Hogy miféle non senset mond a cikkező abban, hogy ez korteseszköz lenne az új pártnak, melylyel gyenge hatalmát meg-

erősíteni kívánná, csak azt kérdezzük, hogy melyik az az erős párt, amelynek érdekében mindezeket írja? Igazán kíváncsian szeretnők megismerni ezeket a nagyhatalmasságokat, a melyek, úgy látszik, még késnek az léji homályban!

— **Téves hír egy szegedi kiállítás teréről.** A szegedi iparpártoló szövetség központi tanácsának tegnapi ülésén többek között indítványt tettek, hogy foglalkozzék a szövetség egy Szegeden, 1905-ben rendezendő mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kiállítás rendezésének eszméjével. Az erről szóló tudósítók tévesen úgy tüntetik föl a a dolgot, mintha a központi tanács mindjárt a kezdeményező lépéseket is elhatározta volna, azonban ez nem felel meg a tényeknek. A szegedi iparosok ugyanis jól tudják, hogy egy Szegedhez méltó iparkiallítás rendezésére ez idő szerint gondolni sem lehet. Számos oka van ennek, de legkiváltkép az amelyet föl akarunk említeni. Az, hogy Szeged már a szomszéd városokra való figyelemből sem foglalkozhatnék most közeli kiállítás létesítésével, mikor Hmvasárhely 1904-re, Szabadka 1905-re tervez helyi kiállításokat.

— **Paralel tanítás.** A zombori gimnázium igazgatójának és tanári karának buzgóságáról értesülünk. A legutóbbi klasszifikáció alkalmával a bukások nagy száma arra indította a gimnázium vezetőségét, hogy a bukott növendékekkel s csakis ezekkel, természetesen ingyenes kurzusokat rendez, amelyeken való részvétel ezen tanulókra kötelező. Így véli az intézet vezetősége lehetővé tenni azt, hogy amíg segíteni lehet a dolgon, segítve is legyen.

— **Felolvasás.** Az izraelita magyar irodalmi társulat értesülésünk szerint márczius hó közepén városunkban felolvasó estét fog rendezni, melyen többek közt Erdős René költeményeket, Tábori Róbert a bácskai népeletről merített elbeszélését fogja felolvasni. A felolvasó est iránt a helybeli izr. lakosság körében méltó érdeklődés mutatkozik.

— **A polgármester és az iskolaszék figyelmébe.** A népoktatást rendező 1868. évi 38. t.-cz. 140., s illetve az 1893. évi 26. t.-cz. 1. §-ának második bekezdése értelmében a közs. el. isk. tanító elhalálozása esetén özvegye az elhunyt teljes fizetését és lakbérilletményét még fél évig élvezi. Ebből önként következik, hogy az elhalálozás folytán megüresedett tanítói állás után járó illetmény fél évig más tanítóra át nem ruházható s illetve, az ilykép megüresedő állás fél év letelte előtt be nem tölthető, mivel ez esetben egy állás után kettős díjazás volna folyósítandó, a mire pedig fedezet egy iskolafentartó költségvetésében sincs és nem is szokott lenni. — Az iskolaszék mai ülésében betöltés alá kerülő belterületi tanítói állásnál a választás megejtése esetén az iskolafentartó városi hatóság abba a helyzetbe jut, hogy egy állás után két díjazást lesz kénytelen kiszolgáltatni és pedig egyet Petrik Endre elhunyt tanító özvegye részére, a másikat a megválasztandónak, ami a jelen esetben — tekintve, hogy az elhalálozás 2 és fél hónappal ezelőtt történt, s így 3 és fél hónapon át kettős díjazás folyósítandó: 280 korona kiadás-többletet mutat. Ezen összeg, ha az özvegy fél évig tartó fizetési élvezete alatt helyettes alkalmaztatnák, meg is volna takarítható: magában véve ez ugyan nem valami nagy összeg, de a hol 120 tanító van, éven-

ként 8—10 halálozás is előfordulhat s akkor már a megtakarítás jelentékeny összegre rug, ami ép a tanítók fizetésének elodázhatlan rendezése érdekében figyelembe veendő körülmény. Igaz, hogy az u. n. új iskolaszéki utasításnak a kiségitő, illetve helyettes tanerők alkalmazásáról szóló 65. §-a szerint minden tanítói állomás 3 hónapon belül betöltendő, de ez alatt — amint a hivatkozott §. szelleméből és szószerinti intézkedéséből is kiviláglik, az értendő, hogy az osztály 3 hónapon túl ellátás nélkül nem hagyható, hadem oda kiségitő, helyettes tanerő alkalmazandó, mert ellenesetben — a tanítói állás szabályszerű betöltéséig, ami fél éven belül eszkozlendő — a kir. tanfelügyelő gondoskodik az osztály ellátásáról. Ez azonban csak kisebb községekben fordulhat elő, a hol helyettesről gondoskodni évközben, ugyszólván lehetetlen, de a mi viszonyainkra nem alkalmazható s így alig érthető az a nagy sietség, mely ez állás betöltésénél tapasztalható. (Beküldetett.)

— **Uj ügyvéd.** Kamjonkai Szemző Dezső dr. pár nap előtt a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt letette az ügyvédi vizsgálatot. Ügyvédi irodáját Zomborban nyitja meg.

— **Halálozás.** Nagysomkuthy Buda Kálmán, a bácsszentiváni (Prigleviczaszentiván) vasuti állomás főnöke f. hó 10-én életének 34. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése tegnap d. e. 9 órakor ment végbe nagy részvét mellett.

— **Az ó-kanizsai gyilkosság.** Lapunk tegnapi számában cikket közöltünk arról a rablógyilkosságról amelynek Barsy Antal és Pility Viktória lettek az áldozatai. Ezzel a rablógyilkossággal összefüggeni látszik az a gyilkosság, amelyről ma tettek jelentést a hozzánk érkezett távirat szerint az ó-kanizsai előjárásnál. Az ó-kanizsai község határában az országuton vérében fagyva találtak meg tegnap délelőtt egy parasztleányt. Az esetről sürgöny érkezett a helybeli kir. ügyészséghez. Ennek következtében ma reggel a kir. ügyész, a törvényszéki orvos és a zentai járás vizsgálóbírája a helyszínére utaztak.

— **Téli égdörgés.** Kuláról írják: Ritka természeti tüneményben volt alkalma községünk lakosságának gyönyörködhetni. Tegnapelőtt este 7 és 8 óra között vakító villámok cikáztak végig az égboltozaton, az ég zengett és langyos záporosó hullott a földre. A téli égháboru csak rövid ideig tartott; de az öregek hosszú, forró nyárra következtetnek belőle.

— **Névmagyarosítások.** A belügyminis-ter megengedte, hogy kk. S e s z t á k János óbecsei kereskedősegéd »Sárkány«-ra, kk. C s e r b a Rezső, Viktor és Nándor bajai tanítónövendékek »Csengő«-re, M a r i a n o v i c s György, valamint kk. Margit és János gyermekei, bajai lakosok »Rémi«-re, B o g o v i c h Lajos bajai lakos »Bajnok«-ra, S v r a k a Mátvás, valamint kk. Mária, Sándor, Anna és István gyermekei bajai lakosok »Szarka«-ra és D e u t s c h Gábor, valamint kk. Benő és Berta gyermekei bajai lakosok »Darvas«-ra változtathatták családi neveiket.

— **Műszaki felülvizsgálat.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte a halas-bácsalmás-nyicizai helyi érdekű vasut műszaki felülvizsgálatát. A felülvizsgálatot a miniszter rendelete értelmében folyó évi február hó 17-ikén déli tizenkét órakor kezdik meg a kiskunhalasi vasuti állomáson.

— **Uj távbeszélő előfizetők.** A távbeszélő igazgatóság közhírré teszi, hogy újabban a következők fizettek elő a telefonhasználatra: 166 kir. fogház felügyelőség, 176 Milkó Salamon és fiai, 204 Kertész Albert építési és gazd. anyagok raktára, 218 Goldarbeiter Hermann cukorka gyár, 256 Darvas Sándor fűszerkereskedő, 279 Dr. Szudarevics Benedek, 280 Hoffmann József gyógyszerész, 281 Hoffmann József ügyvéd 282 Illgen János, 283 Krécsi papír és könyv kereskedése, 284 Dr. Milkó Izidor orvos, 285 Dr. Geréb Mihály ügyvéd, 286 Hauser Ignác 288 Szücs Ödön gépraktáros.

— **Mentőink működése.** A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vétetett a következő eseteknél: 1. Sebzés, sérülés 36 eset. 2. Belső bajok 5 eset. 3. Betegeknek a kórházba szállítása 18 eset. 4. Elmebeteg szállítás 3 eset. 5. Öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet — eset. 6. Tűzhöz kivonulás 2 eset. Hullaszállítás 3 eset. Összesen 67 esetben. A folyó évben 67 esetben, a mentő-osztály fennállása (1896. év szeptember 12.) óta a mai napig összesen 4595 esetben működtek.

— **Villanyvilágítás Apatinban.** Apatin város villamos világítására legutóbb ajánlatot tett Ganz és Társa cég, amely szerint hajlandó a telep megépítésére és berendezésére, ha legalább 1000 láng használatba vétele biztosítva lesz.

— **A multság vége.** A jóféle buczkai, különösen az idén, a szokottnál is nagyobb számban szedi áldozatait. Az éjjeli órákban nem találunk utczát a városban, a melyben egy-két emelkedett hangulatban, de bizonytalan léptekkel haladó pölgárra ne akadnánk. A farsangi időszak meg pláne alapos jogcím a buczkai kedvelőinek. Persze gyakran előfordul, hogy a borgőz ingerli a beszélt embereket és többször tettelegességgel végződik az átdőzsölt éjszaka. Az éjjel is így járt Hevér Géza földmivelő, a ki az »Ott-hon« kávéházból, az éjjeli multságok végállomásáról, indult hazafelé. De alig haladt néhány száz lépésnyire, valamelyik régi haragosa megtámadta és fejét botjával két helyen is beszakította. A súlyosan sérült ember a rendőrség utján keres magának elégtételt, a mit alkalmasint meg is fog kapni, mert a tettesnek már nyomában vannak.

— **Verekedés.** Véres kimenetelű verekedésnek volt színhelye vasárnap Zombor város egyik lebujs korcsmájában. Duhaj parasztleányok vasárnapi tánczot jártak s mérték nélkül élvezték a pálinkát. Legrészegebb egy Nenadov Gyura nevű parasztleány volt, aki ékes szitkok közepette nem engedte a többieket tánczolni. Ezen azután összevesztek a leányok s a veszekedés vége az volt, hogy Nenadicsot egy fejszével alaposan föbeköltötték, úgy hogy félholtan kellett őt a kórházba szállítani. A tetteseket a rendőrség rögtön elfogta s most az ügyesség börtönében várják büntetésüket.

— **Tombola.** Holnap vasárnap este ismét tombolaestély lesz Spitzer Ignác Batthyányi-utczai vendéglőjében. A szép és értékes nyemreménytárgyak egész napon át a helyiségben láthatók. Az estélyen cigányzene szórakoztatja a közönséget.

V e r o - C o g n a c

Különlegesség

Pfau és T^{sa}, Fiume,

cognakgyárából

a j á n l j a

Rukavina Nándor,
Szabadka.

Kandrás, a fráter.

A Kandrás, az öreg Kandrás! No, de ki hitte volna?! Olyan meglegedettnek és tehát konzervatívnak látszott. A napirendjüket pontosan betartó emberek nem szoktak forradalmi hajlamokkal felruházva lenni. Hacsak belül titkon nem forrong Aetna-lelkük. De Kandrásnál a kavargás füstje se látszott. Mert Kandrás poczakot, — pardon! tekintélyt kezdett eresztetni. Már pedig Julius Cézár megmondta, hogy a kövérektől nincs mit tartani, csak a sovány Cassiustól.

Nem ismerik, kérem, az öreg Kandrászt? Pedig Kandrászt többen és nagyobb urak ismerik szerte az országban mint akárhány lokális nagyságot. Kandrás a kalocsai jezsuitáknál fráter és egyben kapus minőségben teljesített hű és odaadó szolgálatot immáron tizenöt esztendő óta.

Aki valaha járt kalocsai jezsuvita gimnáziumban és ezen valaha közben oly súlyos fegyelmi esetnek lőn panaszoltjává, hogy a zsidópádban való ülés sem találtatott arányos büntetésnek, az kóterba került. Az intézet kóterjába.

Megindító volt nézni a derék Kandrás megindultságát, pláne mikor az ember maga is meg volt indulva, egyrészt a kóter felé, másrészt lelkében. Tudniillik ő reá várt a hivatás, hogy a kóterba be és a kóterből ki kísérje a delikvenst. Amennyi tapintattal, gyöngédséggel, diszkrécióval és egy gyóntató atya fölemelő leereszkedésével végezte ezt a kínos operációt: egy pápai nunciusznak is díszére vált volna. Mert az diplomata és pap egy személyben.

A kóterban fogant gyermekreményim szép emlékeképen Kandrás képe uszik át emlékezésem egén e pillanatban. No és említsem-e a jóságot, amely őt vezérelte a két sőt három perczezel korábban való csengetésre az óra végén, a későbbben való csengetésre az óra elején. Említsem-e bnzgóságát, amelylyel az írásbeli érettségén a hó óhajoknak minden irányban hősi önfeláldozással megfelelni igyekezett?

De nem dicsérni jöttem, hanem temetni! Igen, zokogjatok feleim! Kandrás az intézetre nézve meghalt. Kandrás kiugrott a frátercsuhából! Ne rökönödjenek meg, mert akkor mit csinálnak majd a következők

hallatára? Kandrás megnősült! És ó — hogy a fokozat teljes legyen — Kandrás, egy csinos, szemrevaló, pörge, ifju özvegy menyecskét vitt az oltár elé és — me Hercule! — haza!

Az idegen, mély hódolattal kell, hogy megálljon a családi élet szentélye előtt. Mert bizony mondom a Kandrás house-ja is castl. Az ő családi fészkeinek ajtaja előtt is meg kell állni, és konstatálni, hogy a virágnak megtiltani nem lehet. Még ha az a virág kököresin is.

SPORT.

A női torna klub.

„A szabadkái női torna club“ vezetősége ezennel értesíti a nőtornászat iránt érdeklődőket, hogy a tagsági felvételre szolgáló iverk a következőknél állanak rendelkezésre: özv. Szárich Kálmánné, Sátor Vilmosné, Horvátszki Johanna, Beinhauer Rozika tanítónők, — Nojcssek Vilma és Kozma Ilona ovónők, Matkovich Miklós tornatanárnál és végül egy iv van a Szabadkai Sport-egyletben (a Vörös ököriskola tornacsarnokában.) Az egyletnek eddig mintegy 70 tagja van, s kívánatos volna ha e nagy feladatra hivatott club, mielőbb megtartaná alapszabályszerű szervezkedő közgyűlését.

TÖRVÉNYKEZÉS

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai büntető törvényszék által ajövő-hétre főtárgyalásra kitzűzött ügyek a következők: Február hó 15-én. Nagy Antal közokirat hamisítás, Neszvacsó István és társai, súlyos testi sértés, Nagy György, emberölés, Risanyi János, lopás.

Február hó 17-én. Szujer Ferencz és társai, lopás, Denneberg Teréz, emberölés, Lajkó Ferencz és társai, súlyos testi sértés, Kolompár Mihály, lopás.

Február hó 19-én. Ignác Márk és társai, súlyos testi sértés, dr. Mukits Aurél és társa, párviadal, Bellér András és társai, lopás, Hajbek Péter, szemérem elleni büntett.

LEGUJABB.

Orosz-japán háború.

Capstadtban tanácskozás volt arra való tekintettel, hogy a háboru következtében a Suez-csatornát valószínűleg elzárják Anglia számára. A gyűlésen arról volt szó, hogy Capstadtban erre a lehetőségre tekintettel nagy szénraktárokat kell létesíteni, amint hogy az angol kormány is gondolt arra a lehetőségre.

New-Yorkból táviratozzák a Berliner Tageblattnak, hogy az amerikai sajtó és a közönség hangulata határozottan oroszellenes. A lakosság lelkesedve fogadja a japánok győzelméről érkező híreket. Az amerikai kereskedők nagy összegeket irtak alá a japán kormánynak hadiczelokra s ma adták át az első csekket a japán konzulnak.

Alexejev helytartó táviratozza, hogy

e hó 11-én a Jenissei nevű bányatermék szállító hajó robbanás következtében elsüllyedt. Stepanov parancsnok, a hajó mechanikusa két mitshipman és 92 katona vesztette életét.

A németalföldi kormány jegyzék útján közölte Oroszországgal, hogy Hollandia az orosz-japán háborúban semleges marad.

Szerkesztői üzenetek.

Kis kíváncsi. A „Pesti Hirlap“ mai tárcájában megjelent titoknak mi sose leszünk Jouveneljei. Mi lehet az, hogy a „szemérem a kokott-csábitás spanyol-légyszagává válik.“ Kiküldtük rovarani munkatársunkat a kérdés tanulmányozása végett. Ha majd tanulmányait befejezte, referálunk.

Cs. B. Kula. B. cikkének mielőbb helyet szorítunk. Az ígért cikket is szívesen látjuk. Üdvözlés!

J. Kérdéseire szívesen válaszolunk.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratók szerződésel. A Bács megyei alkalmi gazdatanács bizottsága az alábbi javaslatot küldötte meg a Gazdáknak az aratómunka kérdésben:

1. Az aratókkal a szerződés az 1898. II. t. cz. szellemében köttessék; mely kizár minden ingyenesnek látszó, kamat vagy robot munkát és biztosítja a munkást egy tisztességes minimális keresetről. Miért is felszólítjuk gazdatársainkat, hogy aratási szerződéseiket ennek értelmében kössék meg és a munkadíjat akár pénzben — mely mint a korszellemnek megfelelőbb mindinkább tért hódít — akár bizonyos hányadrészben állapítanak meg — kizárólag az aratásért 50 forint minimális díjazás feleljen meg, körül belül 10 lánczot számítva egy arató párra. Ha azonban az aratómunkásokkal egyéb munkák is köttetnének ki — ezen munkák a szerződésben külön-külön felsoroltassanak és díjazásuk részletesen meghatározassék.

2. A megkötött szerződéstől gazdatársaink még alsóbbrendű kérdésekben sem térjenek el. Ez kötelező. Az aratás folyamán minden körülmények közötti biztosításra a bizottság kellő számú munkásokról gondoskodik, kiknek egyrésze már az aratás kezdetén rendelkezésre fog állni. Azon gazdatársaink, kik segélymunkásokra esetleg igényt tartanak, levélelleg kötelezzék magukat arra, hogy amennyiben szerződészegés következtében munkásokra lenne szükségük, a tartalék munkásokat fogják igénybe venni, természetesen a megállapított feltételek mellett. Ha azonban a tartalék munkásokra szükségünk nem leendő, a felmerülő költségek birtokarányban lesznek viselendőek.

3. Az aratási munkák minden körülmények között leendő biztosítása céljából ajánljuk, hogy gazdatársaink tartalékként aratógépeket és pedig lehetőleg magyar gyártmányút szerzessenek be. A gépmunkánál szükség esetén a selejtesebb munkaerő is felhasználható. — Nem célunk a gépmunkával a kézi munkát kiszorítani, csakis az aratási munkák lefolyását biztosítani és az arató munkásban azon tudatot ébren tartani, hogy szerződés-

szegés esetén munkája egyébként is pótolható. A bizottság jóminőségű gépeknek jutányos áron leendő beszerzéséről kívánatra gondoskodik.

4. A feles, harmados és negyedes kukorica művelést az aratórésszel kapcsolatosan nem ajánljuk, mert ezen felületes művelési mód sem a gazdára sem a munkásra kielégítő eredményt nem mutat. De tekintetbe véve az egyes gazdaságok különleges viszonyait, ez kötelezőnek nem mondatik ki.

Budapesti gabonatőzsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Február 12. —

A malmok nagy vételkedv és mérsékelt kínálat mellett elkelt 20.000 métermázsza buza 10—15 fillérrel drágább áron.

Rozs, tengeri, zab igen szilárd és emelkedő.

A határidő-üzlet.

A mai határidőüzletben többszöri ingadozások után szilárd irányzat uralkodott és az árak a tegnapi zárlathoz viszonyítva 5—6 fillérrel emelkedtek.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	844—852	861—62
Buza okt.	825—831	835—36
Buza apr. 1904	—	—
Rozs októberre	687—691	691—92
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	579—584	580—81
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj.	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	541—545	544—45
Repcse	—	—
repcse aug.	11.40—11.50	—

Hirdetések

jutányos áron fe vétetnek
a kiadóhivatalban.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 kor., 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató

Szegeden.

Megbízható szolid ügynökök alkalmaztatnak.

Egy teljesen

jó karban levő

üzleti berendezés

jutányosan eladó

Bővebbet a kiadóhivatal.

Feltűnő! UJ! Feltűnő!

4 fill szájillatosító pasztillák

dohányzók részére.

4 filléres szájillatosító pasztilla mindenkire nézve, de különösen dohányzók részére nélkülözhetetlen!

4 filléres szájillatosító pasztilla a dohányfüst és nikotin utóízét megsemmisíti! Frissítő, kellemes illatot és ízt kölcsönöz a szájnak.

4 filléres szájillatosító pasztilla nagy melegben az ártalmas vizivást pótolja, mert a szomjat oltja, s így a legjobb és legolcsóbb üdítőszer.

4 filléres szájillatosító pasztilla tiszta összetétele folytán az emésztést elősegíti, étvágyat gerjeszt, tehát senkinél se hiányozzék!

Kapható: egyedüli elárusítójánál Szabadka és vidékére

GOLDARBEITER HERMAN első szabadkai ezukorka gyárosnál.

A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legújabb rózsákat és növényeket
A legszebb virágokat

stb.
szállít a legfinomabb minőség szavatolása mellett, a legújabb és képletekkel dúsan ellátott 1904. évi főárjegyzék alapján, mely kívánatra ingyen küldetik

MÜHLE VILMOS

es. és kir. udvari szállító

Temesvárott

(mag- és virágkereskedés, fák és növények nagytenyészete)

T. Cz.

Öt koronán felüli megrendelmények mindenüvé bérmentesen küldetnek s ezekhez legújabb kertészeti kézikönyvem „Mühle tanácsadója a kertművelésben” — minden kertgazda részére ez a legjobb kézikönyv — ingyen lesz mellékelve

Fogak

száj padlás nélkül és anélkül, hogy gyökerek eltávolítatnának, 3 kor.-tól. — Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszéd zavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakíttatnak. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek

==== GROSZMANN S. ====

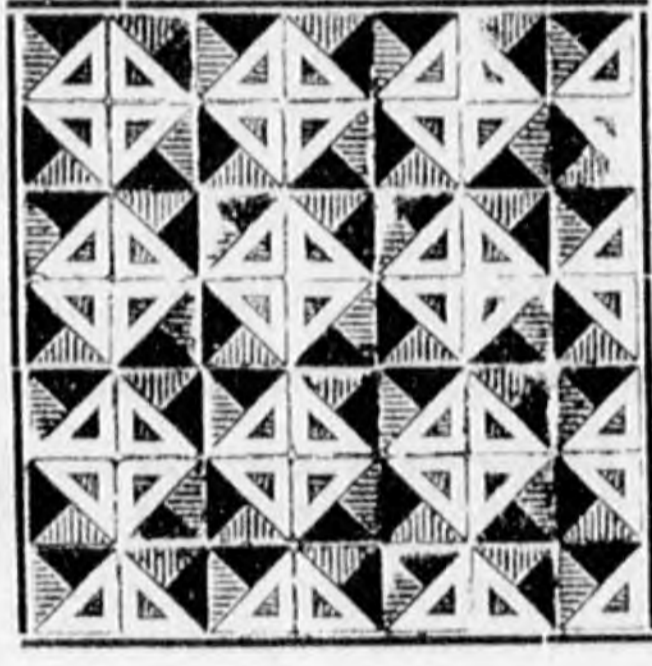
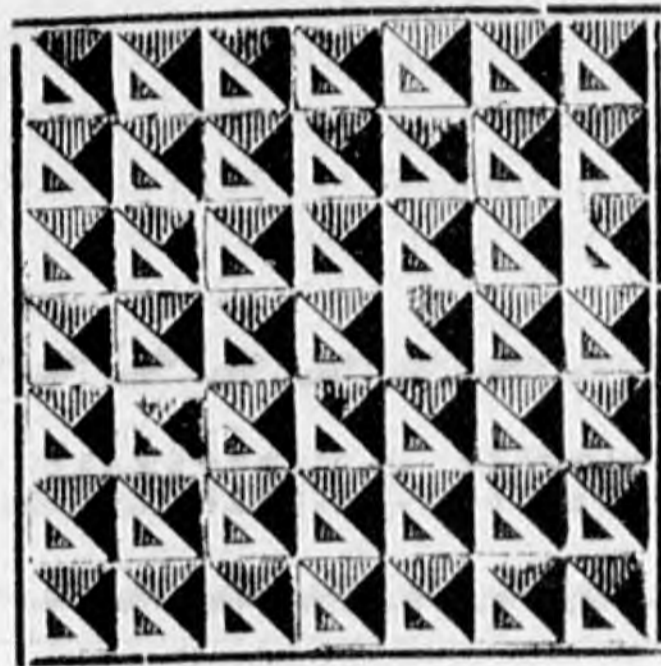
fogtechnikai főnök, a párisi fogorvosi akad. kiállításán a kereszttel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól, este 8-ig. Fogorvosi intézet: Budapest, VII. Erzsébet körút 50 I. emelet. (Royal szállóval szemben.) — Foghuzás érzéstelenítve. Tartós blombák! Szak orvosi rendelés d. e. 10—12, d. u. 5—7-ig. Vasár és ünnepnapokon is. Mérsékelt árak. Részlet fizetésre is.

MORVAI (NOVÁK) G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cementáru gyár.

Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkálatokat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá és gránitt-terazzó munkák.

Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és csement lapokból 16 színben, keramit lapok, kőagyagsövek.

Szabadalmazott

asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb.

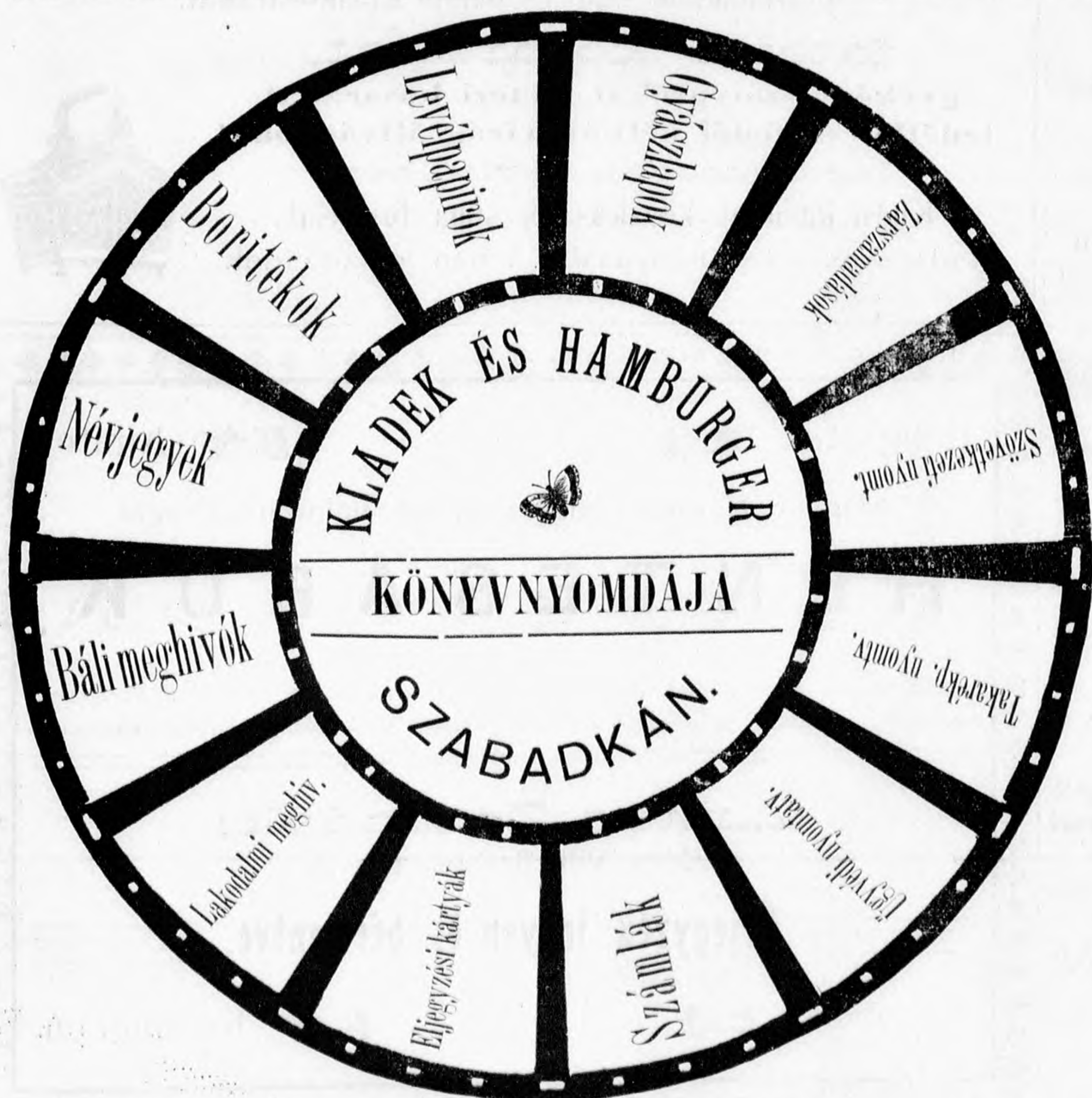
Szolgcsóbb bevásárlási forrás

nagyban szivarka hüvelyekben, cigarettá papirban és papír szivarszipkákban

LÖW ZSIGMOND

rövidáru és szabókellékek kereskedése.

Főter Farkas J. fűszerkereskedő üzletének átellenében.

A ki olcsón akar ruházkodni

az forduljon

Faragó

kész női ruha üzletébe

SZABADKA Deák-u. 3. sz.

Dr. Szilasi Mór ur házában.

Valódi szintartó mosó bluz 75

" " " aj 1.40

" " " aj 1.75

Clot bluz 1.75

Szövet bluz fekete vagy színes 2—

Pongyola jó mosó minden

színen 3—3.50 4—4.50

Gyermek ruhák 50 kr. feljebb, fehér

diszkötények, clot zuponok, karton alsó

szoknyák, karton ampir kötények leg-

kisebttől a legnagyobbig ugy szintén

clot és luszter kötények valamint fiu

ruhákban nagy választék, ugy szintén

övekben. Szolid kiszolgálás biztosítva.

Tisztelettel

Faragó Albert

üzlettulajdonos.

Van szerencsém t. ez. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompá-u. 296. „vörös ökör“ iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toillettek, **angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák** stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletó, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,

gyermek ruhát,

női kabátot

és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	---	---	17 kor. feljebb
Ulster	---	---	22 " "
Felöltő	---	---	17 " "
Gyermek öltöny	---	---	5 " "
Gyermek felöltő	---	---	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	---	---	11 kor. feljebb
Női Paletok	---	---	17 " "
Fiu és leánygallérok	---	---	5 " "

Nedves lakások

szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. **De csakis**

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul.

Megbízásokat elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is:

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője
SZABADKÁN.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készítését.

Teljes waggonrakományok bármely állomásra szállítva!

KERTÉSZ ALBERT

SZABADKA, VI. kőr, Petőfi-utca 88. sz. (gimnáziummal szemben.)

Telefon 204. szám.

Van szerencsém Szabadka és vidéke építő és gazdálkodó közönsége szives tudomására hozni, hogy **Szabadkán, Petőfi-utca 88. számú házban (a gimnáziummal szemben)**

építési és gazdasági anyag üzletet

nyitottam.

Az összes cikkek nagyban és kicsinyben lesznek elárusítva.

Gyors, pontos, előzékeny kiszolgálásról, valamint legolcsóbb árakról előre is biztosítva, vagyok kiváló tisztelettel

Kertész Albert.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOK:
Elsőrendű minőségű biharmegyei fával égetett darabos és építési mész.
Hornított tetőcserepek.
Tűzálló téglák.
Elsőrendű portland és román cement eredeti ólm. zsákokban.
Szobrász és alabástrom gipsz.
Szagtalan valódi asfalt lemezek.

Asphalt elszigetelő lemezek.
Vizmentes kőszénkátrány.
Elsőr. Carbolineum fotelítésre
Cement és mozaiklapok a leg-egyszerűbbtől a legkényesebb izlésnek megfelelőek.
Csömöszölt portlandcem. csőv.
Kőagyag csövek.
Szurok fáklya.
Kátrány kőfedéllemezek.

GAZDASÁGI CIKKEK:
Kitűnő amerikai petróleum hordónkénti eladása.
Elsőrendű repce olaj.
Elsőrendű kocsikenőcs.
Carbolsav fertőtlenítésre.
Valódi orosz gépolajok ered. hord.
Valódi oliva olajok. Hengerolajok.
Nehéz és könnyű gépolajok.
Elsőrendű gépszir (lowotte).

Jutányos árak. Csak elsőrendű árúk. Azonnali szállítás.

Kitüntetések
Budapest 1896.

Kiállítási érem.

HORVÁTH SÁNDOR

KOSÁRFONODÁJA

Jókai-utca Szabadkán, Vermes-féle ház, 38 sz. alatt.

Eivállal, készít és raktáron tart:

Gyermek kocsikat, utazó kosarakat, legfinomabb nád- és palma kézikosarakat,

fatartó kosarakat,

gyékény szatyorokat, piaczi kosarakat fedéllel és fedél nélkül, virág állványokat legdiszesebb kivitelben.

Kocsi kasokat kockás és sima fonással.

Nádszékek a legjutányosabb árban készítettnek.

Kitüntetések
Szeged 1899.

Ezüst érem.

Behozatal.

Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

HENTES ÁRUK

valódi prágai és westfáliai sonkák, karmonádli, krakói kolbász, magyar és veronai szalámi, mortadella, debreczeni kolbász, paprikás szalonna, valamint mindennemű hurkakülönlegességek

Anton Zawadzki

Bécs, VIII. Brestelgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

Kicsinyben.